

nu mai poate fi vorba de opere dramatice orientate doar spre publicarea în reviste sau cărți, spre declamarea în cenacluri, și cu atât mai puțin spre „scrtare”, ci trebuie să fie vorba de o literatură dramatică menită a fi pusă în scenă, a cărei viață adevărată e de trăit în spectacol, pe scenă, în contact direct cu publicul. (A, dacă cineva mai vrea să scrie pentru scrtar-posteritate, n-are decît, are toată libertatea s-o facă. Mai mult: sînt autori — vezi un Büchner, de exemplu — care-și devansează epoca și care vor fi înțeleși și gustați abia mai tîrziu, peste un secol, bunăoară. Dar aceștia, să recunoaștem, reprezintă excepții, procentajul lor este foarte scăzut.)

Ce înseamnă, deci, profesionalitatea autorului, dacă nu cunoașterea — pe lingă aceea a vieții, a lumii exprimate în propriul text — a condiției contemporane a teatrului, ca „echipă”, ca „industrie”, ca aparat scenotehnic, ca libertate și, totodată, constrîngere expresivă. (Prin analogie, cunoașterea condiției și a mijloacelor specifice teatrului radiofonic și TV.)

Și teza reciprocă e la fel de valabilă. O componentă dialectică a „supremației” regizorilor este fără îndoială și un mare text, aspirație la înalta poezie dramatică. Depășind, cu timpul, praguri de profesionalizare, de meșteșug, de meserie bine deprinsă, regizorii cu oarecare experiență și de oarecare

anvergură — e imposibil să fie altfel — tind spre literatura de calitate, spre poezia de fior autentic. Spre rodul cel mai bogat al fanteziei, al creativității.

„Gileevă”, așadar, e aparentă. Tainic, dar și pe față, autorul și regizorul vor, de fapt, același lucru, tînjesc de același dor al poeziei, al dramaturgiei de nobilă vibrație. Cîtă vreme i se propun foi de maculatură sub nivelul, minim, al „meșteșugului” solid și onest, regizorul are dreptul și dreptatea — dacă e artist — să preia pe cont propriu, spectacologic, lupta pentru o primenită calitate estetică. Dar în clipa cînd sub ochi îi cade o parțitură recalmate de artă, parcă-l vîl, pe regizor, cum ridică mîna și se înscrie la cuvînt (și la faptă, artistică): lăsați poezia să vină la mine! Poezia autorilor români contemporani, fiindcă numai ea stă la temelie oricărei înnoiri, a oricărui progres, ea constituie singurul document edificat și stimulator în care țara și națiunea se pot regăsi, se pot recunoaște.

Ce mai faci, autorule? Îmi fac profesiunea, încercînd să fiu creator, să fiu poet — ar fi un răspuns plauzibil. Profesiunea se învață, arta, nu: puterea de creație există sau nu există. Dacă există, apare poezia, arta, mult așteptată, la aziruit: „Marea și cu rîurile, / Lumea cu pustiurile, / Luna și cu soarele, / Codrul cu izvoarele”. Pe scena, infinită și ea, cosmică, reclădită de regizorii și de actorii poeți, adică artiști.

Anul internațional al copilului

„Teatrul și cei mai tineri spectatori”

Pe această temă, cu prilejul Zilei mondiale a teatrului, la A.T.M. a avut loc o dezbatere interesantă, organizată de Centrul român al Institutului internațional de teatru, în colaborare cu Centrul român al Asociației internaționale a teatrelor pentru copii și tineret și cu Centrul român al UNIMA. Prilejul a fost bine venit pentru a se trece în revistă cîteva dintre problemele esențiale ale teatrului — dramatic și de păpuși — care se adresează celor mai tineri spectatori. Alecu Popovici, dramaturg, director al Teatrului „Ion Creangă”, Ion

Lucian, președinte al Centrului român al ASSITEJ, Brîndușa Silvestru, care a împărtășit din experiența ei de animație artistică în grădinițele de copii, în școli și în cămine culturale, Vasile Văcaru, membru în conducerea Consiliului național al Organizației pionierilor și șoimilor patriei, Dina Coccoa, vicepreședintă a A.T.M., scriitorul Al. Mîtru, Mariana Ioan de la Radiodifuziunea Română și Victor Bibicioiu, instructor în C.C.E.S., au subliniat necesitatea ridicării activității artistice destinate copiilor la nivelul exigențelor epocii noastre. În cen-

trul dezbaterilor s-a situat calitatea literară a textelor pentru scenă, combătîndu-se diletantismul și avalaușa de dramatizări lipsite de har. Al. Popovici a semnalat stimularea abuzivă a participării copiilor la reprezentație, pînă la dizolvarea structurii acesteia, pînă la distrugerea coeziunii literare a textului.

Participanții la discuții au insistat asupra necesității, pentru creatori, de a cunoaște psihologia copiilor de azi, viața lor de fiecare zi, în primii pași ai integrării în colectivitate.

Au fost enunțate o seamă de propuneri privind stimularea creației, profesionalizarea artiștilor-păpușari și perfecționarea celor care joacă în teatrele dramatice pentru copii, colaborarea dintre diferitele foruri și organizații preocupate de formarea cetățenilor de mîne ai patriei socialiste, cercetarea științifică în domeniul psihologiei, al pedagogiei și al esteticii.

Margareta Bărbuță